

RÄGAVERE LAHINGU MÄLESTUSMÄRK

TAASTAMISE ETTEPANEK

Koostaja: A.H.H. JONES

VIRUMÄÄL, 1988.a.

S E L E T U S K I R I

Rägavere lahingu mälestusmärk taastada selle algsele asukohale Rägavere mõisa viiva tee ristumispunktis. Lihvitatud mälestusmärgist on säilinud mas sees olev alusmüür, mis näitab täpse asendi.

Mälestusmärgi taastamiseks koguda Rägavere põlvkondelt eriilmelisi põlvkondi, mis oleksid ligilähedased võrreldavad fotol nähtavaga. Tekstikivi valmistada tumehallist graniidist esiküljel lihvitud pinnaga. Teksti ja risti seotuse jälgida täpselt fotol antud originaali. Nii tekst kui tähed kullata. Tekstikivi üldalda fotol antud kontuuriga ja tagaküljel ebahetlase kumera pinnaga ning kimitada aluse külge otelli-enkruga.

LISA:Fotod 12 tk.

Hoostas:arh.F.Temps

RÄGAVERE MONUMENT

"Samba pühitakse kindral Nikolai Reek 13.septembril 1931.

Muretsesid kohalikud organisatsioonid.Sambal oli Vabadus-
riat ja oli järgmine tekst:

Puhake rahus, te surra oli Vabaduse hind

Jäädav te mälestus meile,

Vanale ,noortele ja kõigile meile,

Kellel kallis on kodumaa pind.

Vabadussõja monumentid
iseseisvas Eestis.EJS
"Põhjale" 1884-1984
Stockholm, 1984.

Lisa: K opie 1932.a. fotost.

Tallinnast Riiklikust raamatukogust nr 10
1931. aasta Virumaa lehti (aug, sept.)
"Rüggvere monumenti ehitamisest ja avastamisest".

1. Tähtede kuldamiseks lakid

Kopán
Kardón

estiaegsed nimetused

Võibolla on nüüdi uued nimetused, juveelitorg peaks neid ise teada.

Tähtis on, et oleks välistööde lakk.

2. Kuld: Võtta õhemate lehtedega raamatud: ühes raamatust on 30 lehte, raamat kaalub natuke üle ühe grammi. Viieist sellisest raamatust peaks jätama.

Kui on paksemate lehtedega kuld, siis läheb kulda rohkem!

Selline oli konsultatsioon sassa-
töökoja kunstniku Blumbergiga.

A. Kondoja

9.VI 89

13. aprill, 1969. a.

Erich Rutke jutul

Ta elab Kuremekal, üle tee sellest kohast, kus oli Vabadussõja mälestusmärk Hõnavees.

"Avarast ma sületen, vahtisin aknast, justkui oli vihmae ilm. On veelde jäänud palju punaste pillastega ratsavõltsi kee oled tee ääres rivas. Igatahes oli sügis 1931. a. (S. R. on sündinud 1923. a.)

Kõige purustamine ajal (1940) saab pealaine osa jüi torvaks. Kevati saadakse saab kõrvaldada auk ja kivi lasti sinna piasse. Alumine osa lasti "pauguga" laiali. Aga kivid jüid saadakse, keegi neid kuhugi ära ei vedanud. Siis olid õhukindlused kohalikud mehed, kellele anti kink saadakse õhu lasta. Nõnda olid lasidki nii, et saadab paljud viga midagi, kividki kinkas kõik saadakse.

Suurest oligi 1942. aastal saadakse kerge taastada. Pealaine osa kevati me saadest välja, alumine osa kivid olid ka saadakse kõik allas.

Aga 1944. aastal lasti mälestusmärgi õhu sõdurid. Ka alumine osa lasti tükideks, tükid ja kivid veeti kivihunnikuks. Ilmselt võiks kusegilt tehetiga tükke leida. Arvan, et vana sõiga leian üles sellise tüki, kus tükk on mul küll, aga sellel pole tehti pool... (See tükk on praegu minu käes!). Seal on niihiline tume põllukivi oli selle saab ülemine, tehetiga osa".

Saaba kamber olev hõhk oli piiratud tennepuust postidega ja kahe metallitiga (rustaka värvitud neljakenuline metall). Saaba plats oli oost kruusutatud, hõhk ääri mõda olid kruusutatud künnetood. Saaba juurde viis koka värvat, a. o värvava kohte, värvaid osa polnud.

Erich Brilt:

"Kõrgus 3,60 m

labiaõõt(alg, vundamendilt 1,60 m)

Vihula kivitööstuses on jäetud kivid, milles saab
alus ehitada.

Ülemine osa oli põllukivi, mitte marmor. Põllukivi oli
tõenäoliselt tavaline, kumer, eestvaates külgedelt oodatava la-
gulaiseks tehtud, eest lihvitud.

Kadilas, enne Leo killa on suured põllukivid, millest
suureks pealmise osa lihvida."

(Foto järgi näib, et ülemine osa
on 41 % ulatõrgusest, seega ca 1,48 m?)!

EESTI VABADUSSOJA RÄGAVERE MOHIAENDI TEKST.

AVAMINE OLI 13. SEPT. 1931 A.

15. XII 1918.

RÄGAVERE

LAHINGUS LANGETULE

1918.-1919.

EESTI VABADUSSOJAS.

PIHAKK RAHUS, TE SURM OLI VABANUSE HIND,

JÄÄV TE MÄLESTUS MEILE,

VANULE, NOORETELE JA KOIGILE MEILE,

HELLEDEL KALLIS ON KODUMAA PIID.

RÄGAVERE SEITSK.ORG.

VIII. 1931.

T E K S T

Rägavere monumendi vanel, lihvitud kivitükil, mis on asetatud monumendi alusesse põllukivide vahele:

Nõutatud 1940, taastatud 13.IX 1942.

Nõutatud 1944, taastatud 1.VII 1989